

U příležitosti oslav 50.výročí vzniku právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě se konala ve Smolenicích dne 3. a 4.listopadu 1971 mezinárodní vědecká konference. Težištěm jejího jednání byl vývoj právnické vzdělanosti na Slovensku v období od druhé pol.19.století do současnosti. V souvislosti s tím byla věnována pozornost i stejným otázkám v celé střední a východní Evropě.

Obsáhlá pracovní náplň konference byla rozdělena na dvě části. Téma jednání prvního dne tvořila výchova socialistických právníků po r. 1945. Úvodní slovo přednesl děkan bratislavské právnické fakulty prof. J.Cúth. Diskuse se aktivně účastnili vedle našich i zahraničních právních historiků (např.prof.Csizmadia z Pécze, dr.W.Wolodkiewicz z Varšavy, prof. Herlea z Bukurešti, prof. Lieberwirth z Halle, prof. Kovács z Budapešti, prof. Rebro) i představitelé oboru pozitivního práva bratislavské fakulty. Vyvrcholením prvního dne konference bylo vystoupení prof. Zavorožka, děkana kyjevské právnické fakulty, který uvedl sovětské zkušenosti. Poukázal na nutnost modernizovat právnickou výuku v Sovětském svazu a dát jí novou koncepci, zavést nebo rozvíjet některé nové obory práva. Vyzval také k další spolupráci právníky socialistických zemí.

Druhý den konference byl věnován vývoji právnické vzdělanosti od r.1848 do r.1945 na základě 26 přihlášených referátů. Jednání svou tematikou navazovalo na deváté setkání československých a maďarských právních historiků z listopadu 1966 (Právnická vzdělanost na Slovensku a v Maďarsku do r.1848). Část referátů se zaměřila na dosah právnické vzdělanosti a studia práva, na národnostní a třídní boje a otázku zrovnoprávnění žen.

Druhý směr diskuse, udávaný referáty slovenských a maďarských právních historiků, vedl ke zhodnocení úlohy právnických akademií v Uhrách do r.1918. Tato instituce vychovávající právníky pro administrativní činnost v uherském státním aparátě byla maďarskou zvláštností. V ostatních státech střední a východní Evropy ani v Předlitavsku neexistovala. Právnická kultura na akademiích sloužila zájmům uherských vykořisťovatelských tříd a potlačování nemaďarských národností.

Další část referátů a diskuse byla soustředěna na otázky vývoje a reformy výuky práva do r.1945 včetně zvláštností právnického studia za druhé světové války a dále na právnické časopisy na Slovensku v době mezi válkami.

Jednání konference v prvním i druhém dni mělo úzkou souvislost, neboť výuka práva i právní kultura po r.1945, přestože stát a právo byl

přetvořen podle potřeb národní a demokratické revoluce, navázala na historický vývoj předválečného období.

V přátelském, pracovním duchu jednání zazněly dva návrhy polských právních historiků, o nichž bude jednat v květnu příštího roku konference v Pětikostelí. Návrh na vytvoření společného modelu výuky právní historie v socialistických zemích, zvláště pokud jde o spolupráci na učebních plánech a učebních pomůckách podal prof. Vetulani z Krakova. Docent Kupiszewski (Varšava) navrhl vytvoření mezinárodní socialistické právněhistorické asociace. Návrhy samé i jejich příznivý ohlas byly dokladem integračních tendencí, které v zemích socialistického tábora zesilují a mohou příznivě ovlivnit racionální dělbu práce zejména při tvorbě učebnic a hlavně v propracování marxistických koncepcí ideové výchovy mladé právnícké generace.

Prvořadým přínosem historického i právněhistorického výzkumu je marxistická kritika buržoazních teorií a institucí i přežitků buržoazní společnosti, která podporuje současný ideologický boj. Příspěvkem k němu bylo i jednání konference, která umožnila výměnu názorů na výchovu socialistických právníků i získání nových vědeckých poznatků o výuce práva v minulosti. Sborník příspěvků z této konference, připravovaný pořadatelem, bude nemalým přínosem vědeckým.

Soukup

DR. ANTONÍN HAAS (1910 - 1971)

V Antonímu Haasovi, jenž po dlouhé a strastiplné nemoci zesnul na sklonku prosince 1971 v Praze, ztratilo české dějepisectví nejen výrazného badatele, ale především zkušeného editora středověkých pramenů. V tom směru lze právem mluvit o ztrátě ztěží nahraditelné. Žák Gustava Friedricha a Václava Vojtíška na pomocných vědách historických vstoupil do literatury cenným rozbořem jedné z našich zachovalých formulářových sbírek 14. stol. (Codex epistolaris Johannis, regis Bohemiae, ČAŠ XIII/XIV, 1936/37), po němž brzy následovala podnětná studie o nejstarších inventářích archívu pražské university (Archív Karlovy univ. v Praze, poznámky k jeho inventarizaci, ČAŠ XV-XVI, 1937/38). Archívní služba v býv. Českém zem. archívu jej však záhy přivedla k pracím katalogizačním. Pokračoval v Kossově katalogu listin korunního archívu - uspořádal dva svazky listin z let 1378-1526 (1947 a 1958) a vydal katalogy listin některých menších fondů Zemského archívu, opíraje se místy o předběžné práce svých předchůdců (Parisova sbírka, 1939, Archív Žerotínsko-Vrbovský, 1948). Z práce na katalogích vzešly některé drobné i obsáhlejší